

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **P. P.**, zastoupený JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Jablonského 604/7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2013, č. j. 49 Az 35/2013 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokátky JUDr. Anny Doležalové, MBA **se určuje** částkou 6800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2013, č. j. OAM-76/LE-LE05-LE05-2013, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), jako zjevně nedůvodnou.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2013, č. j. 49 Az 35/2013 - 35, zamítnuta.

Krajský soud ve svém rozsudku rekapituloval obsah správního spisu, z něhož vyplývá, že dne 25. 4. 2013 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení žalobce vypověděl, že je ukrajinské národnosti, řecko-katolického vyznání, není a nebyl členem žádné politické strany ani organizace, je svobodný a bezdětný. Až do svého odjezdu z vlasti žil v obci Malniv ve Lvovské oblasti, je vyučený truhlář a ve vlasti i v ČR pracoval jako stavební dělník. Z vlasti odjel, protože na Ukrajině neměl majetek ani práci a chtěl bydlet v Evropě. V ČR si vyřídil povolení k pobytu, v roce 2012 byl ovšem odsouzen za trestný čin loupeže k trestu odnětí svobody

na 2 roky a k trestu vyhoštění na dobu 8 let a po propuštění z vězení v rámci amnestie odjel do Paříže a po té do Bruselu, pobýval také v Lucemburku a v Londýně. Dne 7. 3. 2013 byl zadržen policií v Bruselu, kde požádal o azyl. Následně byl předán do ČR na základě tzv. dublinského nařízení. V roce 2011 byl na Ukrajině na dovolené na návštěvě matky a při té příležitosti si vyřídil nový pas. Žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR, protože před svým odjezdem na Ukrajině vše prodal, včetně bytu po babičce, kde bydlel. Po té neměl kde bydlet, proto se uchýlil ke své matce, což vadilo jeho bratru J. Ten žalobce v roce 2006 napadl a pořežal a následně byl za tento čin odsouzen k trestu odnětí svobody na pět let. Žalobce vypověděl, že mu jeho bratr vyhrožoval, že ho po svém propuštění zabije. Z tohoto důvodu se žalobce nemůže vrátit na Ukrajinu, kde rovněž nemá žádné zázemí. Ke svému zdravotnímu stavu ve správním řízení uvedl, že v době, kdy měl nastoupit na základní vojenskou službu, měl zauzlení střev a musel podstoupit operaci. Z tohoto důvodu mu byl na Ukrajině přiznán invalidní důchod a byl osvobozen od povinnosti absolvovat základní vojenskou službu. Po dokončení léčby je ovšem zdravotně zcela v pořádku a nemá žádné zdravotní problémy, byť mu byl invalidní důchod ponechán.

Krajský soud konstatoval, že po provedeném přezkumu rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Krajský soud přitom sdílel názor žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný podle krajského soudu poskytl žalobci veškeré podmínky k tomu, aby mohl sdělit skutečnosti, které považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Žalobce přitom sám potvrdil, že ve své vlasti neměl žádné potíže se státními orgány, a pokud jde o obavy žalobce z jednání jeho bratra, souhlasil krajský soud se závěry žalovaného, podle nichž již stát původu poskytl žalobci účinnou ochranu před jednáním této soukromé osoby tím, že odsoudil jeho bratra za jeho napadení, a není důvodu se domnívat, že by tomu v budoucnu mělo být jinak. Za této situace se jevílo krajskému soudu jako nadbytečné, aby správní orgán v odůvodnění rozhodnutí tuto otázku dále řešil. Navíc, bez ohledu na skutečnost, že se žalobce může přestěhovat do jiné části země, jak uváděl žalovaný, může také využít pomoci svého rozsáhlého příbuzenstva. Ve správním řízení totiž žalobce uváděl jako své příbuzné žijící na Ukrajině nejen svého bratra J., ale také matku a další tři bratry; krajský soud tedy nesdílel názor žalobce uvedený v žalobě, podle něhož nemá na Ukrajině početnou rodinu.

Žalobce byl rovněž podle krajského soudu řádně poučen o tom, že má v průběhu správního řízení uvádět pravdivé a úplné informace, které jsou nezbytné pro spolehlivé zjištění stavu věci. Jestliže žalobce této své povinnosti, pokud jde o informace o jeho zdravotním stavu, nedostál, nelze vytýkat žalovanému, že neshledal podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalobce se totiž jak v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tak v následném pohovoru v průběhu správního řízení jasně vyjádřil v tom smyslu, že je zdravotně zcela v pořádku a žádnými zdravotními obtížemi netrpí. Soud přitom nepřihlédl k lékařským zprávám, které žalobce předložil až při soudním jednání, neboť se jedná o zcela nové skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení vůbec neuvedl, resp. je zcela popřel. Krajský soud v této souvislosti rovněž odkázal na ustálenou judikaturu správních soudů, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok, neboť podléhá správnímu uvážení žalovaného, které soudy přezkoumávají

pokračování

jen v omezeném rozsahu. Z odůvodnění žalobu napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, z jakých důvodů a na základě jakých podkladů neshledal žalovaný v žalobcem uváděných skutečnostech důvody zvláštního zřetele hodné, které by mohly vést k udělení humanitárního azylu.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel připomněl své žalobní námitky, podle nichž žalovaný při posuzování naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14 a § 14a zákona o azylu nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti v rozsahu stanoveném zákonem, ani si neobstaral řádné podklady pro vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Následně se pochybení dopustil i krajský soud, když vyhodnotil argumentaci stěžovatele jako nedůvodnou a žalobu zamítl.

Stěžovatel s citovanými závěry krajského soudu nesouhlasí a uvádí, že ačkoli v současné době netrpí akutními zdravotními problémy, byl mu v zemi původu přiznán neomezený invalidní důchod, což svědčí o tom, že u něj nedošlo k úplnému vyléčení onemocnění a je pravděpodobná recidiva do budoucna. Zdravotní stav stěžovatele se v průběhu řízení o žalobě navíc zhoršil, což se stěžovatel snažil prokázat též za pomoci lékařských zpráv předložených během jednání u soudu. Soud nicméně uvedené důkazy neprovedl, což odůvodnil tím, že se jedná o zcela nové skutečnosti, které stěžovatel v průběhu jednání před správním orgánem vůbec neuvedl. Tímto postupem ovšem soud upřednostnil formální hledisko před skutečným stavem v době rozhodování.

V otázce případných důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu soud podle stěžovatele v podstatě jen převzal argumentaci žalovaného, aniž by se k žalobním námitkám vyjádřil. Stěžovatel poukazoval na to, že ačkoli ústava Ukrajiny zaručuje občanům právo volně se stěhovat či cestovat do zahraničí, ve skutečnosti ukrajinští občané podléhají povinnosti úřední registrace v nově zvoleném místě bydliště. Stěžovatel v žalobě argumentoval také tím, že pokud by na příslušném úřadě v jiné části Ukrajiny požádal o výplatu invalidního důchodu, bylo by pro jeho bratra jednoduché zjistit si jeho novou adresu a pomstít se mu. Přesto soud ve svém rozhodnutí konstatuje, že se stěžovatel může přestěhovat do jiné části země, aniž by bylo zřejmé, proč se ve svém mínění ztotožnil s názorem správního orgánu a proč naopak považuje tvrzení stěžovatele za vyvrácené. Obdobným způsobem se soud vypořádal s tvrzením stěžovatele o tom, že nemá v zemi původu žádné zázemí. Krajský soud uvedl, že stěžovatel má v zemi původu početné příbuzenstvo, což ovšem podle názoru stěžovatele ještě nesvědčí o tom, že by mu jeho příbuzní byli skutečně ochotni pomoci. Stěžovatel přitom uváděl, že se z příbuzenstva stýkal pouze se svou matkou, jejíž pomoc je však s ohledem na konflikt s bratrem, který u matky bydlí, vyloučena. Stěžovatel tedy považoval rozsudek krajského soudu, s ohledem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., resp. její zamítnutí pro nedůvodnost.

Žalovaný především trval na zákonnosti svého rozhodnutí. Připomněl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany má žadatel především povinnost tvrzení, pokud ji nesplní či neunese svoji část důkazního břemene, lze mu to přičítat k tíži. Stěžovatel měl možnost v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, během pohovoru či v rámci svého vyjádření k podkladům rozhodnutí uvést veškeré relevantní skutečnosti a nebyl v daném ohledu nijak omezován. Stěžovatel s obsahem protokolu o průběhu pohovoru souhlasil, jeho změny nežádal a nežádal ani doplnění podkladů rozhodnutí. Sám žádné listinné či jiné důkazy nepředložil ani neupřesnil, jaké případné další důkazy by si měl žalovaný obstarat. Žalovaný tedy považuje stížní námitku týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu za neopodstatněnou.

V souvislosti s humanitárním azylem žalovaný rovněž odkázal na své správní uvážení v této otázce a zároveň poznamenal, že řádně zjistil a posoudil stěžovatelovu osobní situaci a zdravotní stav, a jeho rozhodnutí je v daném ohledu řádně odůvodněno. Na základě výpovědi stěžovatele ve správním řízení neměl žalovaný žádný důvod se domnívat, že by zdravotní stav stěžovatele nebyl dobrý. K materiální situaci stěžovatele žalovaný rovněž dodává, že stěžovatel jak na Ukrajině, tak na území ČR pracoval jako stavební dělník, nelze tedy přisvědčit jeho tvrzení, že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu by nebyl schopen pracovat a obstarávat si obživu. Pokud jde o podklady o zdravotním stavu stěžovatele, které stěžovatel předložil při soudním jednání, pocházejí z doby, kdy se stěžovatel nacházel na Ukrajině, a nemohou tedy dokladovat následné zhoršení jeho zdravotního stavu. Stěžovatel je navíc měl k dispozici již v době správního řízení, ale správnímu orgánu je nepředložil a uvedl opakovaně, že je zcela v pořádku, správní orgán tedy neměl důvod domnívat se o opaku. Krajský soud neprovedení těchto listinných důkazů řádným způsobem zdůvodnil.

Konflikt stěžovatele s jeho bratrem žalovaný nepovažuje za pronásledování či působení vážné újmy ze strany státních orgánů, ale za soukromý spor, v němž již stát v minulosti poskytl stěžovateli účinnou ochranu, žalovaný tedy nemá důvod se domnívat, že by tomu v budoucnu mělo být jinak. V případě jakýchkoli konfliktů s bratrem se tedy stěžovatel může znovu obrátit na státní orgány, kromě toho by mohl tento spor řešit přesídlením do jiné části země, přičemž tvrzení stěžovatele, že by ho mohl jeho bratr vyhledat v registru poživatelů invalidního důchodu, považuje žalovaný za hypotetické. Skutečnost, že stěžovatel nemá na Ukrajině vybudované zázemí, není azylově relevantní; ostatně zázemí nemá vybudováno ani v ČR. Na Ukrajině nicméně stále žije podstatná část jeho rodiny, kromě matky a bratra J. též další tři bratři s rodinami.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti

pokračování

kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Stěžovatel namítá, že došlo k nesprávnému posouzení jeho žádosti a k vadám řízení před správním orgánem i před soudem v otázce humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného a krajského soudu mají být v tomto směru nedostatečně odůvodněná a nevycházejí ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. Zjevnou neopodstatněnost své žádosti z hlediska ostatních forem mezinárodní ochrany stěžovatel nezpochybňuje.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují. Zamítnout žádost podle § 16 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou může správní orgán jen tehdy, nepřichází-li v úvahu žádná z takových forem mezinárodní ochrany; tento závěr musí odůvodnit (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publikované pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě žalovaný uvedeným požadavkům dostal a s žalobními námitkami napadajícími jeho závěry se dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal i krajský soud.

Pokud jde o námitku směřující proti závěru o zjevné nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti z hlediska humanitárního azylu, poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu, na níž se odvolávali již žalovaný i krajský soud a podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, oba

dostupné na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*

Stěžovatel neuvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení žádné mimořádné okolnosti, které by mohly být důvodem pro udělení humanitárního azylu. Ty sice nyní spatřuje ve svých dřívějších zdravotních obtížích, pro něž mu byl v roce 1992 přiznán invalidní důchod, nicméně, jak důvodně poukázali žalovaný i krajský soud, stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl následující: *„V době, kdy jsem měl jít na vojnu, jsem měl zauzlení střev a musel jsem jít na operaci. Tehdy mi přiznali na Ukrajině invalidní důchod a byl jsem osvobozen z vojenské služby. Ale po dokončení léčby jsem již zdravotně zcela v pořádku a nemám žádné zdravotní problémy.“* Následně během pohovoru dne 25. 4. 2013 stěžovatel na otázku týkající se jeho aktuálního zdravotního stavu odpověděl: *„V tom roce 1992 jsem měl zauzlení střev a byl jsem operován, pak jsem měl vývod ze střev nějakou dobu. Ale po doléčení už jsem žádné problémy neměl. V současnosti jsem zdravotně zcela v pořádku, nemám žádné zdravotní problémy.“* Na otázku, proč stěžovatel i nadále pobírá na Ukrajině invalidní důchod, stěžovatel reagoval takto: *„Nevím, oni mi ho prostě přiznali v r. 1992 a pak mi ho už nechali, i když jsem se uzdravil.“* Rovněž zranění, které stěžovateli způsobil jeho bratr a které si vyžádalo zhruba měsíční hospitalizaci, lze považovat na základě výpovědi stěžovatele za doléčené. Jiné skutečnosti o svém zdravotním stavu stěžovatel během správního řízení neuvedl, jen stěží lze tedy žalovanému vytýkat, že vycházel ze zcela jednoznačných stěžovatelových výpovědí o tom, že je stěžovatel bez zdravotních obtíží, a že případné další důkazy k dané otázce žalovaný z moci úřední nevyhledával. Za daných okolností se tedy stručná úvaha žalovaného uvedená v žalobou napadeném rozhodnutí, podle níž v průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, neboť stěžovatel je dospělou, plně právně způsobilou osobou a jeho zdravotní stav je dle jeho vlastních prohlášení zcela v pořádku, jeví z hlediska výše popsaného omezeného soudního přezkumu jako plně dostačující, což také krajský soud ve svém rozsudku konstatoval.

pokračování

Pokud stěžovatel nyní v kasační stížnosti argumentuje tím, že po vydání žalobu napadeného rozhodnutí došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, což údajně dokládají listiny v ukrajinštině, které stěžovatel předložil během jednání před krajským soudem, pak Nejvyšší správní soud pro případ, že by se skutečně mělo jednat o důkazy, které se vztahují k době po skončení správního řízení (což žalovaný zpochybňuje), odkazuje na svou ustálenou judikaturu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131, www.nssoud.cz), podle níž i v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věcech mezinárodní ochrany se zásadně uplatní § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pouze tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. V daném případě nezakládá tvrzení stěžovatele o blíže nespecifikovaném zhoršení jeho zdravotního stavu nebezpečí, že by navrácením stěžovatele do země původu byla porušena zásada *non-refoulement*. Krajský soud tedy nepochybil, pokud uvedené listiny předložené stěžovatelem jako důkaz nepřipustil, přičemž svůj postup řádně zdůvodnil a nejedná se tedy o opominutý důkaz.

Ke stěžovatelovým námitkám týkajícím se tvrzených důvodů pro udělení doplňkové ochrany Nejvyšší správní soud uvádí, že dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je státním občanem, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ani námitky týkající se neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nezakládají přijatelnost kasační stížnosti. Je pravdou, že hrozba případných dalších fyzických útoků jednoho z bratrů stěžovatele by mohla za určitých okolností zakládat skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b), případně i a) zákona o azylu a že, obdobně jako u pronásledování, ani původcem vážné újmy nemusí být v souladu s § 2 odst. 9 zákona o azylu jen stát, resp. státní orgány, příp. strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část jeho území, ale i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před vážnou újmou. Tuto zákonnou úpravu pochopitelně žalovaný ani krajský soud nezpochybňují, naopak z ní vycházejí, stejně jako z navazujícího ustanovení

§ 2 odst. 11 zákona o azylu, které stanoví, že ochranou před vážnou újmou (i pronásledováním) se zejména rozumí přiměřené kroky odpovědných státních orgánů, strany nebo organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění způsobení vážné újmy (nebo pronásledování) zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících vážnou újmu (nebo pronásledování), za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup. Žalovaný i krajský soud v této souvislosti důvodně poukazují na to, že přesně taková účinná právní ochrana byla stěžovateli na Ukrajině již poskytnuta, neboť stěžovatelův bratr byl za svůj násilný trestný čin odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 5 let, který by také vykonán. Na základě této skutečnosti není skutečně důvod se domnívat, že by stěžovatel neměl mít k takové ochraně přístup i v budoucnu, a to i z hlediska prevence případných dalších fyzických útoků stěžovatelova bratra. Pokud by snad stěžovateli jeho bratr již v současné době fyzickým útokem vyhrožoval, je na stěžovateli, aby tuto skutečnost po svém návratu na Ukrajinu okamžitě řešil s příslušnými orgány (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, www.nssoud.cz).

Uvedená úvaha k závěru o tom, že stěžovateli nesvědčí důvody pro udělení doplňkové ochrany z hlediska § 14a odst. 1 písm. a) a b) zákona o azylu, plně postačuje, další argument žalovaného a krajského soudu o možnostech vnitřního přesídlení stěžovatele již není pro tento závěr nezbytný a není tedy ani nezbytné, aby se Nejvyšší správní soud námitkami zpochybňujícími správnost této fakultativní úvahy v rámci tohoto usnesení o nepřijatelnosti kasační stížnosti dále zabýval. Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že nemá na Ukrajině žádné zázemí a nemohl by spoléhat ani na pomoc svých příbuzných, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se žalovaným, že taková skutečnost by sama o sobě neodůvodňovala udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

Pouze *obiter dictum* lze doplnit, že v průběhu řízení o kasační stížnosti došlo ke změně některých skutkových okolností vztahujících se zejména k bezpečnostní situaci na Ukrajině, z nichž vycházel žalovaný ve svém rozhodnutí. Nicméně v daném případě je ze správního spisu zároveň zřejmé, že stěžovatel pochází ze západní části Ukrajiny, konkrétně z Lvovské oblasti, a navíc vypověděl, že byl dosud vzhledem ke svým dřívějším zdravotním problémům a k tomu, že pobírá invalidní důchod, osvobozen od vojenské služby, nebude tedy v případě svého návratu na Ukrajinu přímo ohrožen ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu ozbrojeným konfliktem, který v současné době probíhá v některých oblastech na jihovýchodě země. Po vydání žalobou napadeného rozhodnutí se tedy sice vyskytly významné nové skutečnosti týkající se stěžovatelovy země původu, nikoliv však takové, které by svědčily ve prospěch jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Není tedy ani třeba posuzovat otázky, které Nejvyšší správní soud pro takový případ nastínil v již zmiňovaném rozsudku ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131.

S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým

pokračování

významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátkou JUDr. Annou Doležalovou, MBA, která mu byla ustanovena krajským soudem již v řízení o žalobě; toto zastoupení pokračovalo i v následném řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokátky a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu ve výši 2x 3100 Kč za dva úkony právní služby spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu, jejíž konání stěžovatelka doložila úředním záznamem o schůzce konané dne 12. 11. 2013, a v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. c) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále paušální náhradu hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 11. září 2014

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu